

אין עוד מלבדו
אין עוד ומיוחד

בית שלמה

פרסומים נשאי ודארין קדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ויא זה מקום מנוחתי

פרשת נשא
תשפ"א
גליון 248
נא לשמור על קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב הרב רבי
מושה רבקה ב"ר נפתלי הירש
הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר ישכר בעריש
הרה"ק רבי משה מראזוואדאו ב"ר אליעזר
הגה"צ רבי יצחק יעקב וייס ב"ר יוסף יהודה
רבי יצחק ב"ר שמשון ב"ץ מפראג
הרה"ק רבי מנחם מענדל מבאר
הרה"ק רבי אברהם מסלונים ב"ר נח
רבי אפרים ב"ר יעקב מולנא
הרה"ק רבי עזריאל ב"ר צבי מפליצק
הרה"ק רבי יצחק אייזיק (חקל יצחק) ב"ר יוסף
מאיר מספינקא
הרה"ק רבי חיים ב"ר יצחק מוולוז'ין
הרה"ק רבי ניסים יגן ב"ר יעקב
יהודה בן יעקב משבטי קה
הרה"ק רבי מרדכי מנחם מענדל מווארק ב"ר
ישראל יצחק
הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפרט הי"ד ב"ר
חיים מצאנו

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"נשא את ראש בני גרשוך גם הם לבית אבתם למשפחתם" (ד', כ"ב)

משא ואמר שכלל גדול בזה מי שענייני גשמיות שלו דבוקים לעבודת ה' כתורה ותפילה אוי התורה ותפילה שלו יכולים להיות זכה ובוררה רק לה' בלא שום תערובות חיצוניות ומי שענייני גשמיות שלו נפרדים מעבודת ה' אוי העבודה שהיא תורה ותפילה מחובר ומעורב בענייני גשמיים ועוד דיבר בעניין לימוד והזוהר ביותר ע"ז בכל עת שיכול להפריש עצמו מכל עסקיו כל אחד ואחד לפני עניינו ואמר אפילו כשהלך היום כפי שהלך מ"מ בשעה אחת לימוד בשמחה וזריזות יוכל להכניס כל היום בזה וע"י שמחה יוכל להוציא את עצמו מכל דבר רע ולהתקרב לטוב"

שכשמוכיחים את הזולת ואומרים לו 'עשית כך וכך', מיד אחרי שקיבל את התוכחה - יש לברכו, לא לסיים בדברי תוכחה, אלא 'הנכם היום ככוכבי השמים לרוכ' - להראות לו את הנקודות שהוא זוהר בהם ככוכבי השמיים. הכוכב אמנם רחוק וקשה לראות את הזוהר שלו, ועוד שלפעמים הזוהר של הכוכב בא מהשמש, אין לו זוהר משלו, אבל מוכרחים לסיים כך את התוכחה" ולשאלתנו נענה שהיות ופרשיות סוטה ונוזיר עוסקות באנשים שיש לגביהם ספק אם חטאו או לאו שכן הסוטה המים בודקים אותה והנוזיר מביא קרבן על היותו נוזיר כידוע ולכן כדי לסיים את שני הפרשיות הנ"ל בברכה הביאה התורה את פסוקי ברכת הכהנים דווקא כאן

אליו מעל הפפרת" (ד', פ"ט)
משה אל אהל מועד וכו' שבא לבחינת היראה כי ירא' נקראת בית כידוע אז וישמע את הקול מדבר אליו שנתגלה לו כדת מה לעשות והי' הוא סובר כי הכל שומעין זאת אבל באמת רק וידבר אליו לו לבד היה הדיבור וזהו שאמרו חז"ל אם אין חכמה אין יראה ואם אין יראה אין חכמה כי באמת העוה"ז נטבע בדרך היצד"ר והשכל היא כמו גר בארץ מכריה כמבואר בחוה"ז זללה"ה ורק מי שהוא ירא שמים השי"ת מגלה לו שכל הזאת בדרך סוד כנ"ל ודוק" עכ"ל"

משנת הצדיק הרה"ק רבי חיים מוולוז'ין זצוק"ל זי"ע - י"ד סיון

הרב חיים איצקוביץ, ידוע יותר בשם רבי חיים מוולוז'ין היה תלמידו של הגאון מוילנה הוא אף היה מייסדה של ישיבת עץ חיים, המוכרת כישיבת וולוז'ין - אם הישיבות", ורב העיירה וולוז'ין.
רבי חיים נולד לר' יצחק בן חיים, שהיה פרנס הקהילה בוולוז'ין ורבקה, בת רבי יוסף רפפורט, בנו של רבי שמחה הכהן רפפורט. בצעירותו למד תחילה במשך שנתיים אצל הרב רפאל יוסקינד מהמבורג שהיה רבה של מינסק ואח"כ אצל השאגת אריה, שהיה רב העיירה באותה עת. מגיל 19 התחיל ללמוד אצל הגאון מוילנה (הגר"א). בהסכמתו ובברכתו של רבו, הגאון מוילנה, חזר רבי חיים מוילנה לוולוז'ין ושימש כרבה של העיירה.
בהקדמה לביאור הגר"א על שולחן ערוך חלק אורח-חיים, מונים בני הגר"א, רבי יהודה לייב ורבי אברהם, את ר' חיים כראש וראשון לתלמידי הגר"א. ספרו הידוע ביותר של רבי חיים מוולוז'ין הוא "נפש החיים"
רבי חיים לא עלה לארץ ישראל בעצמו אך סייע רבות לעולים. הוא שימש כסמכות הרבנית של ארגון רוזני וילנה, שתמך כלכלית בפרושים היהודים הליטאים-אשכנזים בארץ ישראל, באמצעות כספי החלוקה והקמת "כולל הפרושים הכללי" אדרת אליוה" רבי חיים נפטר בי"ד בסיון ה'תקפ"א ונקבר בוולוז'ין
רבי חיים החשיב את לימוד הבקיאות. הוא דרש לימוד פשוט, והתנגד לפירושים מפולפלים. העריך את חשיבות החזרות בלימוד ואמר שעל ידי ריבוי חזרות יתורצו שאלות רבות. לאדם המתקשה בלימודו הציע ללמוד במתינות ומתוך שמחה וכתב שבלמוד כזה יכול להשיג בזמן מועט מה שבלא מתינות ישיג בשעות רבות. רבי חיים המליץ על לימוד הספר מסילת ישרים, החשיב מאוד את לימוד התורה, טען כי הוא סוד הקיום היהודי, לשיטתו, ללימוד התורה עדיפות על

בס"ד

הכל. על יחסו ללימוד התורה ניתן לראות ב"נפש החיים" בשער הרביעי. בהקדמה לספר "נפש החיים" כותב בנו רבי יצחק מוולוז'ין על דרכו של אביו להשתתף בצער כל אחד ואחד מישראל

סגולה ידועה בשמו לומר בשעת צרה "אין עוד מלבדו". כאשר בשעת צרה יאמר האדם את המילים הללו ויתרכז בהם, יוכל להינצל מכל רע. מקור הסגולה הוא בספר "נפש החיים" ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו עליו שום רושם כלל. כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם, וכל העולמות כלל. והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא. כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל."

עוד כותב רבי חיים מוולוז'ין: וגם יגזור אומר ויקם לו לפעול עניינים וניסים נפלאים היפוך סודר כוחות הטבעיים. כיון שמשעבד ומדבק טוהר אמונת לבבו באמת בל תימוט רק לו יתברך לבד, ואצלו יתברך הכל שווה, כל רגע, לפעול בסידור הטבע שקבע או היפוך סידור הטבע. כמו שמצינו ברבי חנינא בן דוסא שהיה גזור אומר ופועל כפי רצונו כל עת היפוך סידור הטבע. כאמרו מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק מימרא נוספת שנאמרה ע"י הרב מוולוז'ין. "האדם אי אפשר לו לעמוד במקום אחד, ואם לא יעלה - על כרחך יפול". (רוח חיים א, יג)

מסופר שבתקופתו של הגר"ח מוולוז'ין חי יהודי בשם ר' משה סולוביצ'יק הלה התעסק במסחר עצים והיה ידוע בעשירותו המופלגת ובידו הנדיבה לעזור ולסייע לכל יהודי, והנה ביום מן הימים בפתע פתאום, עושרו הלך לטמיון והדבר היה לפלא גדול, זקני העיר הושיבו בית דין מיוחד על מנת לבדוק את כל עסקיו במגמה למצוא את העילה לנפילתו הפתאומית. לאחר בירורים מדוקדקים הגיעו הדיינים לכלל מסקנה שלא היה שום דופי בניהול העניינים, והמחשבה היחידה שהעלו בדבר סיבת הירידה מנכסיו של ר' משה היתה, בכך שעבר על דברי חכמים שאמרו 'המבזבז אל יבזבו יותר מחומש', ור' משה חילק מכספו ביד נדיבה לכל פושט יד ולכל נזק ונצרך. הגאון ר' חיים דחה את המסקנה הזו באומרו כי לא יתכן שעל דבר זה נענש בעונש החמור הזה. ר' משה בעצמו הואיל ונשאר פנוי מכל עסקיו, פנה לבית המדרש והחל ללמוד במרץ רב ובעיון גדול, בכל שעות היום, וחישי מהר נתגלה כבעל כשרון עצום ועשה חיל בלימודו עלה ונתעלה עד שנחשב בין טובי המלומדים, גם את בניו הוליך עמו לבית המדרש עד שיצא שמעם כגדולים בתורה, ונדעה שמה בישראל 'שושלת בית בריסק' מרן הבית הלווי, מרן הגר"ח מבריסק, ומרן הגר"ח מבריסק, שהאירו את העולם היהודי כולו באור תורתם. כעבור כמה שנים אמר מרן הגאון ר' חיים מוולוז'ין עכשיו אני מבין את פשר נפילתו הכלכלית של ר' משה, כנראה רצו לתת לו משמים שושלת מפוארת של תלמידי חכמים כשכר גדול על הצדקה שפירז אלא שמבית עשירים לא יתכן שתצא שושלת כזו, לפיכך נטלו ממנו את העשירות כדי שילמד תורה מתוך הדחק ותהיה יכולים לזכות אותו בדורות של תלמידי חכמים מופלגים השארת השכינה בישראל בזו גדולה ופאר כשושלת בית בריסק, אינה יכולה לעמוד על עשירות וכבוד, רק בעמל התורה ומעשים טובים, וכגודל העמל של אבי השושלת ר' משה סולוביצ'יק שעזב כל חמודות עולמו ועסקיו למען לימוד התורה, כך גודל השראת השכינה שזכה להשרות בישראל בדמות שושלת מפוארת שהאירה את ישראל

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים חמודי צבי הרה"ק צבי הירש ב"רחיים יהודה יאיר צוק"ל זי"ע

"יִבְרַךְ ה' וְיִשְׁמְרֶהּ"

ועניין זה נרמז בפסוק זכור את יום השבת לקדשו דמני' ילפינן קידוש היום מה"ת ועניין השני של קדושת השבת לשמור את עצמו מלעשות שום מלאכה וחילול שבת וזהו העדר הרע המפסיד את קדושת השבת. ועניין זה נרמז בפסוק שמור את יום השבת לקדשו היינו לשמור בשב ואל תעשה שום מלאכה ממילא כיוון דבשמירת שבת תלוי כל הברכות וכן ברכת יברך ה' וישמרך היינו קניין פועל הטוב והעדר הרע המפסיד הברכה הכל תלוי בקדושת שבת שלו ממילא מובן דבזכות זה שמקיים שבת בקניין פועל הטוב בקום ועשה הנרמז בפסוק זכור וגו' זוכה לברכת יברך וגו' דהוא קניין פועל עצם הטוב ועי"ז שמקיים את השבת בשמירת א"ע ממלאכה בשב ואל תעשה דהוא העדר הרע הנרמז בפסוק שמור וגו' זוכה לברכת וישמרך דהוא העדר הרע המפסיד הברכה וממילא נחא לפי"ז דברי המד"פ הנ"ל יברך בזכות זכור הכוונה מה שמקיים זכור את יום השבת לקדשו וישמרך בזכות שמור היינו שמקיים את הפסוק שמור את יום השבת לקדשו עי"ז זוכה לברכת וישמרך וק"ל

ואיתא במדרש ז"ל יברך בזכות זכור וישמרך בזכות שמור (מד"פ) ונראה לבאר הכוונה דהנה דרשו חז"ל במד"ר וכו"ה במ"ת יברך ה' וישמרך עם הברכה שמירה מלך בשר ודם יש לו אוהב בסוריא והוא יושב ברומי שלח המלך אחריו עלה ובא אצלו נתן לו מאה ליטרין של זהב וכו' שמה יכול לשומרו מן הליסטים לפיכך יברך ה' בעושר וישמרך מן הליסטים ע"כ הנה ענינו הרואות כי מילת יברך ענינה הוא קניין פועל עצם הטוב ומאמר וישמרך הוא העדר הרע המפסידו והנה ידועה מה דאיתא בזה"ק פרשת יתרו כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין דהיינו לפי מה שנוהג עצמו בקדושת השבת כך מושך ברכה על עצמו ממילא הך ברכה דיברך ה' וישמרך בין הברכה דיברך דהוא קניין פועל עצם הטוב ובין ברכת וישמרך דהוא העדר הרע תלוי האין הוא נוהג בקדושת השבת ואין מקיימו והנה בקדושת השבת ישנם ג"כ שני עניינים העניין האחד שמקדש את השבת בקידוש היום ועוסק בתורה וכמ"ד בפרדר"א שבת יעשה כולו תורה וזהו קניין פועל עצם הטוב שמקדש את השבת בקום ועשה

סגולה לפרנסה - ברכת כהנים

"יִבְרַךְ ה' וְיִשְׁמְרֶהּ - יָאֵר ה' פְּנֵי אֱלֹהֵי וַיְחַנֵּךְ - יִשְׂאֵה ה' פְּנֵי אֱלֹהֵי וְיִשְׂאֵם לָךְ שְׁלוֹם" (ו, כ"ד - כ"ו)

משכביהם סליקו ויפן כה וכה להרבות עושר וכבוד וכל ימיו מכאובים על כן וישם לך שלום בעצמך ומחשבתך שתהיה שבע רצון הנה אין אחרי הברכות האלה כלום בעולם הזה והוא קללה נמרצה המדומה ברכה כי אדם הלז כשיבלה ימיו סוף סוף ימאס בחייו ומזה לו בכל זה ישכים ויאכל ויתכבד ויתיפה לפני בני אדם ולא נברא לילה אלא לשינה ומחר יהיה כיום הזה וכן לעולם ואם יגדל גם בניו ויראה שיניח יתרו לעולליו הלא יזכור ומה בסופם של אלו יהיו כמוני ובסופם יניחו גם הם יתנם לעולליהם שיהיו סופם כמותם ומה תכלית וקץ לדברי רוח הללו הלא טוב ממנו הנפל אשר לא ראה אור. אך באמונת אומן כי יש תכלית האמת אשר כל הנזכר הוא הכנה לזה האושר ולזה הנועם וא"א להשיג אלא עי" עבודת ה' ותורתו ובעזרתו לבד ואין אדם שולט שם ולזה אני מגדל גם בני ובני בני ישבו עולם לפני אלקים ועי" מתפללים וחי עולם נטע בתוכנו הוא יפתח לבנו בתורתו למען לא נגע לריק בחיי העולם אשר נטע בתוכנו הוא נלד בנים ובני בנים לבהלה ח"ו על כן אמר לכהנים מורי התורה הם תברכו אתם בברכה המשולשת בברכת חיי עולם אך עדיין אינם ברכות אלא ושמו את שמי על בני ישראל ללמדם דעת ודרך תבונות יודיעים ואז ואני אברכם ממקור הברכות העליונות ישבו עולם לפני האלקים

כתוב בספר טעמי המנהגים בעניין ברכת כהנים "ובספר אלה המצוות להגאון החסיד מהר"ם חגיז זצ"ל אות שע"ח כתב ז"ל ראיתי נוהגים שהחזן אומר ברכת כהנים הציבור עונים בלחש על פסוק ראשון יהי רצון בזכות אברהם. על פסוק ב' יהי רצון בזכות יצחק על פסוק ג' יהי רצון בזכות יעקב יש סמך למנהג זה עפ"י דברי רבינו בעל הטורים ז"ל שכתב ז"ל יברך כנגד אברהם דכתיב ביה ואברכה מברכך, יאר כנגד יצחק דהיה עולה ראוי, ישא כנגד יעקב דכתיב ביה וישא יעקב רגליו ועי' כלבו אות י"א ז"ל שלמה תיקן ברכת כהנים לומר בתפילה ובפסוק ראשון ג' תיבות כנגד ג' אבות ומברכין להם כדי שיזכור להם ברית אבות פסוק שני באר חפרוה שרים ואומר להם עשו מה שכתוב בתורה שניתנה בזכות אבות פסוק שלישי ז' תיבות כנגד ז' רקיעים ואומר להם שוכן שבעה רקיעים יברך אתכם וכן הוא אומר הנה מיטתו שלשלמה שישם גיבורים סביב לה וכי שלמה צריך שמירה אלא שהי' חקוק סביב למיטתו ברכת כהנים שהן שישם אותיות"

וכן כותב החתם סופר זי"ע "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם הנה ברכת כהנים הוא כלול מכל טוב העולם הזה יברך בעושר וממון המשומר מכל פגע ויען רוב העשירים מעויינים משכניהם על כן אמר ויחונך שיאשרו אותך וישמחו בעשרך ובכבודך ויען בכל זאת רוב בני אדם אינם מסתפקים במה שיש להם ורבות מחשבות ורעיונות על